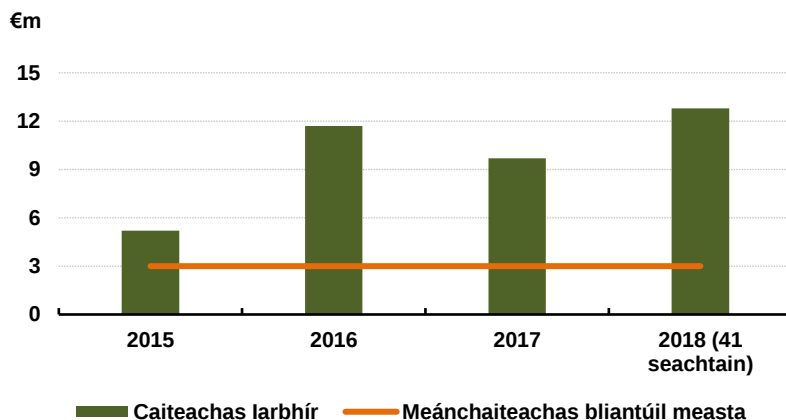

6 Caiteachas faoi chonradh cothabhála

- 6.1** Tá punann náisiúnta ag Oifig na nOibreacha Poiblí (OOP) ina bhfuil breis agus 2,300 foirgneamh a bhfuil thart ar 600 díobh i réigiún Bhaile Átha Cliath. Bíonn ranna agus oifigí eile rialtais in go leor de na foirgnimh, agus cuireann OOP seirbhísí cothabhála foirgneamh ar fáil dóibh, chomh maith. Cuirtear an tseirbhís chothabhála ar fáil trí
- lucht saothair díreach intí OOP (an tSeirbhís Chothabhála Foirgneamh), ar fhoirgnimh oidhreachta agus
 - conradh le conraitheoir príobháideach ar a dtugtar an conradh cothabhála téarma thomhaiste, ar fhoirgnimh eile.
- 6.2** Measann OOP gurbh ionann cothabháil agus caiteachas caipitiúil ar réadmhaoin i gcaitheamh na tréimhse ceithre bliana ó 2015 go 2018 agus thart ar €760 milliún.
- 6.3** Le haghaidh clár oibreacha a bhí an conradh cothabhála téarma thomhaiste a bronnadh ar an gconraitheoir, ina raibh cothabháil,¹ agus mionoibreacha tógála² nach mó ná €500,000 ar luach (gan CBL a áireamh). Déantar measúnú ar chostais ar orduithe oibre aonair ar bhunús sceideal rátaí a cuireadh amach ar tairiscint. Cuimsítear sa chonradh oibreacha cothabhála práinneacha agus pleanáilte araon a shainaithnítear ó ghnáthchigireachtaí agus gnáthshuirbhéanna ar fhoirgnimh, agus gnáthéilimh laethúla.
- 6.4** Ceapadh sealbhóir reatha an chonartha cothabhála an chéad uair in 2010. I ndiaidh atairisceana i nDeireadh Fómhair 2014, bronnadh conradh íosta trí bliana ar an gconraitheoir ina ndéantar soláthar do shíneadh bliana a chur leis, a rinneadh a chleachtadh. Luaitear sa chonradh³ go raibh coinne ag OOP leis gurbh ionann a bheadh neasluach an chonartha agus €9 milliún gan CBL a áireamh i gcaitheamh trí bliana — arbh ionann sin agus meán bliantúil €3 milliún. Faoi mar a léirítear i bhFíor 6.1, sháraigh luach iomlán na hoibre a rinneadh i gcaitheamh thréimhse ceithre bliana an chonartha go mór an meastachán, arb ionann é agus €39.4 milliún, ar an iomlán — is ionann sin agus meán beagán faoi bhun €10 milliún sa bhliain.

Fíor 6.1 Caiteachas bliantúil i gcomparáid le luach conartha ó 2015 go 2018

¹ Áirítear le cothabháil creatlach foirgnimh nó a thimpeallacht oibre a chaomhnú agus meastar gurb ionann é agus an obair a theastaíonn chun earra a choimeád ann, nó chun é a athchóiriú chun go mbíonn bail inghlactha oibre air agus a chuimsíonn earra reatha a dheisiú nó a athsholáthar ar bhonn iontamhla.

² Is éard is mionoibreacha ann saoráidí reatha a fheabhsú, a athrú agus a nuachóiriú.

³ Clásal 3.1

Foinse: Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Nóta: Tabhaíodh caiteachas €48,000 sna 11 sheachtain ó D.F. go Noll 2014.

6.5 Sainnadh sa scrúdú seo sé thionscadal ar tugadh fúthu faoin gconradh ag a raibh comhchaiteachas €7.4 milliún agus ina raibh luach na hoibre a rinneadh idir €600,000 agus €2.5 milliún. Sháraigh iad seo an teorainn €500,000 go mór i dtaobh mionoibreacha tógála aonair.

6.6 Luaigh OOP gur eisigh sé breis agus 13,000 ordú faoin gconradh.

Monatóireacht ar chonarthaí

6.7 Luaitear i dtreoirínte na hOifige um Sholáthar Rialtais (an OSR) gur cheart don údarás conraitheoireachta bainistíocht agus monatóireacht ghníomhach agus éifeachtach a dhéanamh ar chonradh soláthair. Baineann bunriachtanas le baint ghníomhach a bheith ag bainistíocht an chonartha chun luach ar airgead a uasmhéadú.

6.8 D'fhostaigh OOP gnóthas suirbhéirí cainníochta mar riarthóir conartha a bhfuil sainchúram acu chun athbhreithniú a dhéanamh ar éilimh a rinneadh faoin gconradh cothabhála. Luadh go ndearna an riarthóir conartha an méid seo a leanas

- cuairteanna suímh tugtha le cruinneas tomhas agus luach oibreacha a chinntiú — chuir an riarthóir na cuairteanna seo i dtaifead i dtuarascálacha míosúla faoi phríomhtháscairí feidhmíochta (PTF)
- rinne sé/sí monatóireacht ar amanna freagartha an chonraitheora lena chinntiú gur soláthraíodh an tseirbhís laistigh d'amfhrámaí comhaontaithe, agus go ndearna sé/sí tuairiscíú air go ráithiúil
- rinne sé/sí athbhreithniú ar na hoibreacha cothabhála réadmhaoina a rinne an conraitheoir cothabhála gach mí agus rinne sé/sí comhaontú ar an liosta earraí agus ar luach na n-oibreacha atá le híoc leis an gconraitheoir.

6.9 Luaigh OOP go ndearna sé athbhreithniú ar thuarascálacha PTF ag cruinnithe míosúla leis an gconraitheoir cothabhála agus an riarthóir. Rinneadh monatóireacht ar chaiteachas do thionscadail níos mó a soláthraíodh tríd an gconradh ar bhonn tionscadal ar thionscadal.

6.10 Níor cuireadh aon tuarascálacha tréimhsiúla le chéile inar cuireadh caiteachas iarbhir ar an gconradh cothabhála i gcomparáid leis an gcaiteachas ionchasach €9 milliún. Luaigh OOP go ndearnadh monatóireacht ar an gcaiteachas ag na cruinnithe míosúla agus cé go raibh sé feasach ar an leibhéal méadaithe d'úsáid seirbhíse agus de chaitheamh ar sheirbhís faoin gconradh cothabhála, ceapadh gur soláthair an úsáid a baineadh as an gconradh, faoi na cúinsí ar leith, an luach is fearr ar airgead. Aithníonn OOP go bhféadfaí próisis a fheabhsú i dtaobh an méid oibre a mheas i gcaitheamh an fhadtéarma, seachas ar bhonn bliantúil.

6.11 Luaigh OOP, chomh maith, nach raibh aon deighilt leithdháilte idir saghas na ngníomhaíochtaí oibre faoinar tugadh ar an gconradh e.g. cothabháil réamhphleanáilte choiscitheach, oibreacha caipitil nua, tionscadail chaomhnaithe agus gnáthchothabháil laethúil. Luaigh sé go ndearnadh an obair a rinneadh tríd an gconradh go príomha le haghaidh gnáthchothabháil fhrithghníomhach agus cistíodh é ó bhuiséad chothabhála réadmhaoina. Cistíodh mionoibreacha caipitil ó bhuiséid chaipitil faoina chlár éagsúla chaipitil.

- 6.12** Luaigh OOP go ndéanann sealbhóirí buiséid monatóireacht dhlúth ar chaiteachas conartha i gcomhairle lena gcomhghleacaithe sna réigiúin eile agus in aonaid soláthair trí úsáid a bhaint as tuarascálacha míosúla luachála. Freastalaíonn sealbhóirí buiséid ar chruinnithe míosúla buiséadacha ar a ndéanann Coimisinéir OOP cathaoirleacht. Déantar monatóireacht, chomh maith, ar chaiteachas ar chonradh cothabhála ag cruinnithe míosúla agus cruinnithe réigiúnacha Bhaile Átha Cliath Thuaidh agus Bhaile Átha Cliath Theas a thionóltar gach coicís.

Conradh nua cothabhála

- 6.13** Ceanglaítear faoin reachtaíocht¹ ar OOP, agus conradh á fhógairt, chun luach measta an chonartha a fhoilsiú. Luaitear i dtreoirlínte an OSR a eisítear do chomhlachtaí poiblí gur cheart go mbeadh meastachán réalaíoch ar an luach iomlán atá á sholáthar i gceist leis an meastachán ar luach an chonartha, aon síntí a chuirtear leis an gconradh ina measc a cheadaítear agus aon roghanna eile.
- 6.14** Cuireadh tús leis an gconradh cothabhála a chur amach ar tairiscint arís i Nollaig 2017 trí úsáid a bhaint as próiseas tairisceana srianta dhá chéim. Ag an tráth sin, b'ionann an leibhéal caithimh agus thart ar €9 milliún sa bhliain.
- 6.15** De réir an mheastacháin a rinneadh san fhógra a foilsíodh a eisíodh i Nollaig 2017, b'ionann luach iomlán an chonartha nua agus €15 milliún (gan CBL a áireamh) d'fhad trí bliana, i.e. €5 milliún sa bliain, ar an meán. Ní raibh ach gnóthais a raibh láimhdeachas acu ó ghníomhaíochtaí tógála, cothabhála agus mionoibreacha arb ionann iad agus cothrom le nó níos mó ná €7.5 milliún i ngach ceann de na trí bliana roimhe sin, incháilithe chun iarratas a dhéanamh.
- 6.16** Nuair a bhí meastachán á dhéanamh ar luach an chonartha nua, luaigh OOP gur theastaigh méadú substainteach ar luach ionchasach bunaithe ar an úsáid a bhain sé as an gconradh cothabhála i rith na gceithre bliana roimhe sin. Luaigh sé gur glacadh le straitéis nua a chuir san áireamh gur aithin an Rialtas go bhfuil an earnáil fiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna) an-tábhachtach maidir leis an ngeilleagar agus gur féidir le soláthar poiblí a bheith ina fhoinse thábhachtach ghnó do FBManna. Anuas ar an luach conartha a bhfuil súil leis a mhéadú, rinne OOP an cinneadh chun na féidearthachtaí a fhiosrú a bhaineann le próisis soláthair eile a chur i bhfeidhm chun mionobair agus obair chaipitil a sholáthar i réigiún Bhaile Átha Cliath. Beartaíodh go laghdódh an straitéis seo na héilimh ar an gconraitheoir cothabhála agus chun deis a sholáthar don earnáil FBM chun tairiscint a chur amach do chonarthaí níos lú. Tá an cur chuige seo ar aon dul le beartas AE chun rannpháirtíocht FBM a mhéadú i soláthar poiblí.
- 6.17** Ní bhfuarthas ach dhá léiriú spéise faoin dáta deiridh an 26 Márta 2018. I ndiaidh meastóireacht mhionsonraithe a dhéanamh ar na haighneachtaí, dheimhnigh OOP gur theip ar dhuine de na hiarratasóirí maidir le dhá cheann de na hocht gcritéar meastóireachta — níor baineadh tairseach láimhdeachais amach agus níor cuireadh deimhniú árachais slánaíochta gairmiúil ar fáil.
- 6.18** I ndiaidh na meastóireachta deiridh, bhronn OOP conradh nua trí bliana ar an gconraitheoir reatha ag tosú i nDeireadh Fómhair 2018. Foráiltear sa chonradh nua gurbh ionann a bheadh luach uasta aon ordaithe amháin faoin gconradh agus €750,000, nó €1 milliún d'oibreacha caomhnaithe.

¹ Bhí feidhm ag IR 329/2006 *Conarthaí Údaráis Phoiblí a Bhronnadh go dtí Aibreán 2016* nuair a rinne IR 284/2016 é a nuashonrú.

Tuairim an Oifigigh Chuntasaíochta

- 6.19** Luaigh an tOifigeach Cuntasaíochta gur bhain eagraíochtaí ar nós OOP leas as saothar díreach chun tabhairt faoi chothabháil agus mionobair chaipitil go traidisiúnta. Bhain buntáiste leis seo mar gheall go raibh smacht díreach aige agus go raibh solúbthacht i gcur i bhfeidhm acmhainní chun na dúshlán i dtosaíochtaí a bhaint. Ba dheacair, áfach, chun lucht saothair ina raibh os cionn 250 duine a choimeád in OOP, áfach, agus chruthaigh sé rioscaí agus neamhéifeachtúlacht, a bhí deacair a dhíbirt go hiomlán. Ba é an dúshlán a bhí roimh OOP chun tabhairt faoin obair seo le conradh a bhí solúbtha agus oiriúnaitheach.
- 6.20** Luaigh sé go gcuireann OOP seirbhís chomhroinnte ar fáil do ranna agus oifigí rialtais eile trí a úsáid a bhaint as roinnt roghanna soláthair, an conradh cothabhála a úsáid ina measc siúd. Measadh gur chleachtas cost-éifeachtúil a bhí sa chonradh seo, a chuir luach ar airgead ar fáil.
- 6.21** Luaigh sé go gcoimeádtar trédhearcacht agus rialú costais ar fáil trí 'sceideal rátaí' atá i gcroílár an chonartha cothabhála. Cuimsítear sa sceideal seo 3,000 earra tógála i gcáipéis 250 leathanach agus úsáidtear é mar an bpointe tagartha do OOP, a riarthóir conartha, agus an conraitheoir cothabhála nuair a bhíonn tascanna aonair á bpraghsáil ina gcuimsítear thart ar 300 foirgneamh rialtais atá faoi úinéireacht/á léasú.
- 6.22** Luaigh sé nach ionann an conradh cothabhála, go ginearálta, agus conarthaí eile sa mhéid gur meastachán táscach ar na seirbhísí atá le cur ar fáil atá i luach foriomlán an chonartha a luaitear. Luaitear ina théarmaí gur neasluach é luach na hoibre atá le déanamh faoin gconradh, agus nár cuireadh san áireamh é ach ar mhaithe le cuspóirí eolais amháin. Luaitear ann, chomh maith, nach nglacann OOP le haon dlíteanas murab ionann luach iarbhír na hoibre a ordaítear agus an luach íosta nó uasta a luaitear. Chuir conradh 2014 neasluach conartha ar fáil bunaithe ar eolas stairiúil.
- 6.23** Luaigh an tOifigeach Cuntasaíochta gur bheartaigh OOP i gcónaí chun luach ar airgead a fháil don Stát agus freagairt i gcomhthráth go tapa do chásanna práinneacha. D'aithin OOP an t-éileamh méadaitheach ar thionscadail atá le soláthar trí úsáid a bhaint as an gconradh cothabhála agus lorgaíonn sé chun samhlacha soláthair eile a fhorbairt do thionscadail tógála phráinneacha agus níos mó. Ní raibh an rath ar roinnt de na smaointe luatha ar baineadh triail astu ag oibriú leis an OSR, ar an drochuair. Tá OOP sásta, áfach, go bhfuil dul chun cinn maith á dhéanamh aige agus go bhfuil grúpa foirne taithíoch fostaithe ag oibriú maidir leis an gceist seo. Tá roinnt tionscadal beo ar bun anois, an méid seo a leanas ina measc
- an creatchonradh a fheistiú agus a athchóiriú — tá an tairiscint le cur amach go luath agus ba cheart go mbeadh creatchonradh i bhfeidhm faoi dheireadh mhí Dheireadh Fómhair 2019
 - creatchonradh a dhearadh/a thógáil — tá acmhainní breise seachtracha á soláthar chun an tairiscint a ullmhú agus ba cheart go mbeadh an creatchonradh i bhfeidhm faoi lár na bliana 2020
 - athbhreithniú ar an gconradh cothabhála reatha, ag glacadh go príomha leis na ceachtanna a foghlaimíodh ó phróiseas soláthair 2018 a chur i bhfeidhm, scála agus castacht mhéadaitheach an phróisis d'fhortháirgeoirí ionchasacha, agus súil a chaitheamh ar mheicníochtaí malartacha — tá sé bunriachtanach go n-éascóidh na samhlacha a roghnaítear próiseas iomaíoch d'aon chonradh nua.

Conclúidí agus moltaí

- 6.24** Fostaíonn OOP conraitheoir san earnáil phríobháideach chun seirbhísí cothabhála a sholáthar agus chun tabhairt faoi mhionoibreacha caipitil ar chuid dá phunann i mBaile Átha Cliath.
- 6.25** Thart ar €3 milliún sa bhliain a bheadh i gceist le caiteachas ionchasach an chonartha. B'ionann na caiteachas iomlán a tabhaíodh faoin gconradh agus €39.4 milliún don tréimhse 2015 – 2018, arb ionann sin agus €10 milliún sa bliain, ar an meán.
- 6.26** Tá próisis i bhfeidhm in OOP chun monatóireacht a dhéanamh ar oibreacha a rinneadh faoin gconradh ach ní raibh léargas mionsonraithe aige ar leibhéal agus saghsanna éagsúla na gníomhaíochta faoinar tugadh faoin gconradh, lena áiríodh cothabháil choiscitheach réamhphleanáilte, oibreacha caipitil nua, tionscadail chaomhnaithe agus gnáthchothabháil choiscitheach, oibreacha caipitil nua, tionscadail chaomhnaithe agus gnáthchothabháil laethúil fhrithghníomhach. Gné thábhachtach é seo de mhonatóireacht conartha, a chuireann ar chumas OOP chun measúnú a dhéanamh ar bhrúna costais na ngníomhaíochtaí agus na n-oibreacha éagsúla atá á gcoimisiúnú faoin gconradh.
- 6.27** Leagadh amach i gconradh cothabhála 2014, chomh maith, luach uasta €500,000 d'aon ordú amháin a coimisiúnaíodh faoi. Sainaithníodh sa scrúdú roinnt cásanna inar sáraíodh an tairseach seo.

Moladh 6.1

Lena chinntiú go ndéantar monatóireacht thráthúil ar na costais a thagann chun cinn faoin gconradh, ba cheart do OOP comparáidí tréimhsiúla a ullmhú faoi chaiteachas an chonartha agus an luach measta, a dhéantar a dheighilt idir na gníomhaíochtaí éagsúla faoinar tugadh.

Freagairt an Oifigigh Chuntasaíochta

Comhaontaítear.

Tugann OOP faoina nósanna imeachta inmheánacha a chuíchóiriú lena chinntiú go bhfuil comparáid á déanamh idir na meastacháin chonartha agus caiteachas conartha, a dhéantar a dheighilt idir na gníomhaíochtaí éagsúla faoinar tugadh.

- 6.28** Iarrtar le treoirlínte soláthair phoiblí ar an údarás conraitheoireachta chun meastachán réalaíoch a dhéanamh ar luach na gconarthaí a fhógraítear agus a bhronntar. D'fhéadfadh eolas ar luach conartha cruinn a fhoilsiú roimh ré cabhrú le gnóthais chun breithniú a dhéanamh ar cé acu chun nó gan tairiscint a dhéanamh do chonarthaí poiblí.
- 6.29** Cuireadh tús leis an gconradh cothabhála a chur amach ar tairiscint arís i Nollaig 2017. Fógraíodh gurbh ionann luach iomlán an chonartha agus €15 milliún (gan CBL a áireamh) do thréimhse trí bliana, i.e. €5 milliún sa bhliain, fiú cé gurbh ionann an leibhéal caithimh ag an tráth sin agus thart ar €9 milliún sa bliain.
- 6.30** Ní dhearna ach dhá ghnóthas iarratas faoin bpróiseas soláthair. Measann OOP nár chuir an luach an chonartha a sonraíodh maidir leis an gconradh téarma thomhaiste leis an leibhéal íseal spéise i measc tairgeoirí.

Moladh 6.2

Ba cheart do OOP athbhreithniú a dhéanamh ar na próisis atá i bhfeidhm aige chun luachanna conartha a mheas agus an riachtanas soláthair phoiblí á chur san áireamh atá le meastachán cruinn a dhéanamh ar luach an chonartha.

Freagairt an Oifigigh Chuntasaíochta

Comhaontaítear.

Tugann OOP faoina chinntiú go bhfoilsítear na meastacháin is cruinne i dtaobh luachanna conartha ag céim na tairisceana. Sholáthair OOP an meastachán ab fhearr a bhí ar fáil ar an tairiscint ag an tráth sin bunaithe ar thiomhdí áirithe. Aithníonn sé, nuair a dhéantar meastachán i dtaobh úsáid agus caithimh amach anseo ar an gconradh téarma thomhaiste, gur cheart próisis fheabhsaithe a chur i bhfeidhm agus chuir sé tús le hathbhreithniú a dhéanamh ar a straitéis soláthair.